

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра економіки та фінансів _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

 В.Г. Грановська

«28» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи і технології в управлінні організацією

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень магістр

(бакалавр, магістр)

освітньо-професійна програма Професійна освіта (Економіка)

спеціальність 015 Професійна освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Економіка

(назва спеціалізації)

факультет Економічний

(назва факультету)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни *«Інформаційні системи і технології в управлінні організацією»* для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою *«Професійна освіта (Економіка)»* за спеціальністю *015 «Професійна освіта»*, спеціалізація *«Економіка»*.

Розробники: Лобода О.М., кандидат технічних наук, доцент
Петрова О.О., кандидат економічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки та фінансів
Протокол «1» від «27» серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності *015 Професійна освіта (Економіка)*
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету
Протокол №1 від «28» серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 01 «Освіта / Педагогіка» (шифр і назва)	Нормативна	
	Освітня програма – 015 «Професійна освіта (Економіка)» (шифр і назва)		
Змістовних частин – 1	Спеціальність (професійне спрямування): Магістр з професійної освіти (Економіка)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - <i>реферат</i>		1-й	1-й
Загальна кількість годин		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-професійний рівень:	Лекції	
		10 год	10 год
		Практичні, семінарські	
		16 год	16 год
		Лабораторні	
		- год	- год
		Самостійна робота	
64 год	64 год		
		Індивідуальні завдання: год	
		Вид контролю і форма контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,25

для заочної форми навчання – 0,25

(визначено в робочих навчальних планах)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Інформаційні системи і технології впевнено стають невід'ємним атрибутом системи управління на усіх її рівнях - від невеликої фірми до національної економіки в цілому. Життєдіяльність суспільства, його найважливіших підсистем — виробництва, науки, освіти, оборони, управління і т.д. — усе сильніше і сильніше залежить від ефективності застосування сучасних інформаційних технологій. Особливо це проявляється в сфері економіки і управління. Вже сьогодні створені і активно використовуються цілий ряд інформаційних систем управління як окремими процесами, так і підприємствами та установами в цілому. Оволодіння багатим арсеналом методів використання комп'ютерних технологій в управлінні є важливою складовою професійної підготовки. Саме цій меті підпорядковано дисципліну «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією». Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 015 «Професійна освіта (Економіка)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес управління організацією з використанням інформаційної системи та інформаційних технологій.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана з дисциплінами «Маркетинг», «Менеджмент», «Фінанси», які вивчалися раніше».

Метою викладання навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією» є - формування у майбутніх магістрів з професійної освіти (Економіка) знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення управлінської діяльності в організації.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією» є підготовка студентів з наступних питань:

- сутність інформаційних систем та їх значення в управлінні сучасними організаціями;
- сучасний стан і тенденції розвитку інформаційних технологій;
- методологія розробки інформаційних систем, визначення їх якості та ефективності;
- використання інтегрованих автоматизованих інформаційних систем у бізнесі;
- розвитку і запровадження в організації систем підтримки прийняття рішень;
- визначення основних характеристик експертних систем;
- використання технологій штучного інтелекту в управлінні організаціями;
- використання Інтернет в управлінській діяльності керівників;
- застосування електронної комерції у практичній діяльності організації;
- здійснення електронних платежів та забезпечення їх безпеки.

Згідно з вимогами освітньої програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи **компетентності**:

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність використовувати електронне/дистанційне навчання та інтегрувати його в освітнє середовище.
- вміння створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягнути наступних **програмних результатів**:

- уміти використовувати сучасні інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або науковій діяльності;
- уміти ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу;
- організовувати освітній процес (співпрацю в команді), керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати контроль і моніторинг результатів діяльності;
- застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній та освітній діяльності;
- практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні;
- вміти аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством

Поняття економічної інформації. Інформація, економічна інформація, управлінська інформація. Властивості економічної інформації: достовірність, повнота, цінність, актуальність, ясність і зрозумілість. Зовнішня і внутрішня інформація підприємства. Характерні риси економічної інформації. Стадії обробки інформації.

Роль інформації в управлінні підприємством. П'ять груп економічної інформації на підприємстві. Облікова інформація, її особливості. Вимоги до інформації на підприємстві.

Класифікація інформаційних систем. Поняття інформаційної системи. Напрямки проектування ІС підприємства. Синтактичний, семантичний і прагматичний фільтри. Процес фільтрації даних. Етапи проектування інформаційних систем. Інформаційно-пошукові, інформаційно-довідкові, інформаційно-консультативні системи. Багатофункціональні інтегральні ІС.

Інформаційна система сучасного підприємства.

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

Поняття економічної інформації. Кібернетичний підхід до визначення економічної інформації. Інформація як предмет і продукт праці. Особливості економічної інформації. Класифікація видів економічної інформації.

Класифікація економічної інформації. Ієрархічний, фасетний і комбінований методи класифікації. Класифікація найменувань структурних одиниць інформаційної бази. Схема класифікації найменувань реквізитів-основ.

Види кодування економічної інформації. Способи опису структури коду. ФСКПО. Графічний спосіб зображення зв'язків між блоками коду.

Види класифікаторів, засоби для їх впровадження та ведення на підприємстві. Основні типи зв'язків між АСУП. П'ять категорій класифікаторів. ЄСКК.

Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем

Методологія створення інформаційних систем. Задачі методології. Сутність методології. Модель життєвого циклу інформаційної системи. Стадії і етапи життєвого циклу інформаційної системи.

Методи розробки моделей підприємства. Структурні методи. Об'єктно-орієнтовані методи.

Стратегії розробки інформаційних систем. Підхід від організаційної структури. Підхід з відкладеною інтеграцією. Підхід, що базується на збирання даних. Підхід оснований на використанні баз даних. Підхід "Зверху – до низу". Загальносистемний підхід. Підхід, керований подіями.

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

Система основних визначень ресурсів ІСП. Загальні визначення. Інформаційна технологія. Апаратні засоби. Робочі станції. ПЕОМ, Принтери. Офісне обладнання. Програмні продукти. Послуги. Телекомунікаційне обладнання. Состав груп і підгруп.

Програмне забезпечення. Поняття, класифікація програмного забезпечення. Системне програмне забезпечення. Операційні системи. Файлова система. Оболонки. Операційні системи Windows. Операційна система Unix. Операційна система Lunix. Мережне програмне забезпечення. Система програмування. Транслятор. Компілятор. Інтерпретатор. Прикладне програмне забезпечення. Пакети прикладних програм. Інтегровані пакети. Текстовий редактор. Табличний процесор. База даних. Система управління базами даних. Графічний редактор. Органайзери.

Тема 5. Сучасні інформаційні системи в економіці і управлінні

Особливості побудови та функціонування інформаційних систем в економіці і управлінні. Визначення інформаційної системи (ІС) на основі замкненого інформаційного контуру системи управління. Структура та складові ІС: частини, підсистеми, комплекси задач, задача. Компоненти забезпечувальної та функціональної частин.

Класифікація ІС за різними ознаками: рівнем діяльності, рівнем автоматизації процесів управління, ступенем централізації обробки інформації та ступенем інтеграції функцій. Характеристика ІС різних рівнів діяльності, державних, територіальних, галузевих, виробничих об'єднань та окремих підприємств.

Короткий огляд інформаційних систем виробничого менеджменту (ІСВМ), маркетингу (ІСМ), фінансового аналізу та бухгалтерського обліку. Інформаційно-аналітичні системи та їх використання для підтримки діяльності менеджера. Системи підтримки прийняття рішень та експертні системи. Інтегровані інформаційні системи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством	8	2	2			6	8	2	2			6
Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	10	2	2			12	12	2	2			12
Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем	24	2	2			12	24	2	2			12
Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	34	2	8			22	34	2	8			22
Тема 5. Сучасні інформаційні системи в економіці і управлінні	14	2	2			12	14	2	2			12
Усього годин	90	10	16			64	90	10	16			64

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством	2
2	Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	2
3	Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем	2
4	Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	2
5	Тема 5. Сучасні інформаційні системи в економіці і управлінні	2
Всього		10

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством	2
2	Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	2
3	Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем	2
4	Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	8
5	Тема 5. Сучасні інформаційні системи в економіці і управлінні	2
Всього		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством		
1.	Класифікація інформаційних систем. Інформаційно-пошукові, інформаційно-довідкові, інформаційно-консультативні системи. Багатофункціональні інтегральні ІС.	6
Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису		
2.	Основні принципи створення інформаційних систем у державному управлінні. Концепція «електронного уряду» Архітектура internet-порталів органів державного управління. Автоматизована інформаційно-аналітична система міністерства фінансів України.	6
3.	Характеристика ІС маркетингу Технологічні засоби підтримки прийняття маркетингових рішень.	6

	Засоби графічного аналізу маркетингових даних	
Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем		
4.	Сервісне програмне забезпечення. Файлові менеджери. Методи роботи зі стиснутими даними.	6
5.	Офісне програмне забезпечення Поняття сучасного офісу. Електронний офіс та його програмно-технічна база. Інформаційна продукція сучасного офісу. Автоматизоване робоче місце фахівця.	6
Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах		
6.	Захист інформації. Способи та методи захисту від комп'ютерних вірусів. Антивірусні комп'ютерні програми. Поняття про електронні підписи та сертифікати.	6
7.	Електронна комерція. Платіжні системи Internet. Маркетинг і реклама в Internet. Укладення угод через Internet.	6
8.	Хмарні технології Програмне забезпечення як послуга. Інфраструктура як послуга. Приватна хмара. Публічна хмара. Хмарні обчислення.	6
9.	Соціальні мережі та перспективи їх застосування Соціальні мережі в Інтернет. Мережеве суспільство. Тематичні форуми.	4
Тема 5. Сучасні інформаційні системи в економіці і управлінні		
10.	Рішення IBM з управління інформаційними системами Модель інформаційних процесів ITRM; платформа управління IT-інфраструктурою IBM / Tivoli	4
11.	Рішення Hewlett-Packard з управління інформаційними системами Модель інформаційних процесів ITSM ReferenceModel; програмні рішення HP OpenView; керування бізнесом; управління додатками; управління IT-ресурсами	4
12.	Підхід Microsoft до побудови керованих інформаційних систем Методологічна основа побудови керованих IC; інструментарій управління IT-інфраструктурою;	4
Всього		64

Примітка: крім назви теми наводяться питання для самостійного опрацювання

9. Індивідуальні завдання

Примітка: Надаються методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Індивідуальні завдання – це різновид самостійної роботи, яка визначається як навчальна діяльність, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача.

Кожному здобувачу індивідуально видаються питання для дискусій, для підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних питань, а також завдання за складанням комплексного (тематичного) кросворду.

Індивідуальне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Виконання індивідуального завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як: 1) розвиток мотиваційної установки; 2) систематичність і безперервність; 3) послідовність у роботі; 4) правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу.

Індивідуальне завдання припускає наявність таких елементів: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдання; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявності елементів творчості. Здобувач у процесі роботи виробляє власний стиль, взявши до його основи наукову організацію праці. Економії часу сприяють знання основ комп'ютерної грамотності, бібліографії, система забезпечення обов'язковою літературою, вміння використовувати відповідні методи, способи і прийоми роботи. Виконання індивідуального завдання сприяє формуванню у здобувачів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому фахівцю, виховує у здобувачів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи, випробовує його сили, перевіряє волю, дисциплінованість тощо.

10. Методи навчання

У процесі викладання та вивчення використовуються наступні методи дослідження: індукції та дедукції (теоретичні узагальнення, а також при формулюванні висновків), статистико-економічний (встановлення кількісного впливу окремих факторів на результат, виявлення чинників максимального впливу ризиків на ефективність діяльності агроформувань), прямого розрахунку та укрупнення, монографічний та метод системного аналізу (дослідження причинно-наслідкових зв'язків), розрахунково-конструктивний, експериментальний (обґрунтування доцільності теоретичних рекомендацій), абстрактно-логічний (на всіх стадіях дослідження), математичного моделювання (теорія ігор та оптимального портфеля).

Загальнометодологічні методи дослідження об'єкта. Метод спостереження передбачає систематичний збір інформації, необхідної для всебічної характеристики та аналізу фінансового стану підприємства. Порівняння передбачає вияв тенденцій і закономірностей у розвитку об'єкта, за яким здійснюється спостереження. Аналіз передбачає виділення окремих складових частин об'єкта, детальне їх вивчення, а на основі отриманої інформації зробити узагальнення — синтез отриманих даних і прийняти відповідні рішення.

11. Методи контролю

У процесі навчання реалізується поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль знань студентів.

Поточний контроль знань ведеться шляхом виконання контрольних робіт (як правило, у формі тестів), на практичних (семінарських) заняттях, у процесі виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, розрахункових робіт чи інших видів індивідуальної роботи студентів.

Підсумковий семестровий контроль відображає міру компетентності студента в певній навчальній дисципліні й проводиться у формах семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в термін, встановлений графіком навчального процесу.

Контроль успішності студентів забезпечується поєднанням традиційних видів контролю з модульно-рейтинговою системою оцінювання знань.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	10	10	10	50	100

T1, T2 ... T5 – теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Лобода О.М., Петрова О.О. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційні системи технології в управлінні організацією» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання галузі знань 015 – Освіта/Педагогіка спеціальності 015 - Професійна освіта (Економіка). Херсон: ХДАУ, 2020. 49с.

2. Лобода О.М., Петрова О.О. Методичні вказівки до практичних та семінарських занять з навчальної дисципліни «Інформаційні системи технології в управлінні організацією» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка спеціальності 015 - Професійна освіта (Економіка). Херсон: ХДАЕУ, 2020, 57с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Vincent W. I. Statistics in kinesiology. 3 rd ed. Champaign : Human Kinetics, 2005. 312 p.
2. Анісімов А.В., Кулябко П.П. Інформаційні системи та бази даних: Навчальний посібник для студентів факультету комп'ютерних наук та кібернетики. Київ, 2017. 110 с.
3. Гушко С.В., Шайкан А.В. Управлінські інформаційні системи. Навчальний

посібник. Львів: "Магнолія Плюс", 2006. 320 с.

4. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За редакцією О.І.Пушкаря. Вид. 2-ге , перероб., доп. К.: Видавничий центр "Академія", 2002.704 с.

5. Інформаційні системи і технології в економіці: Посібник. /За ред. В.С. Пономаренка. – К.: ВЦ. "Академія", 2002.

6. Інформаційні технології : навч. посіб. /під заг. ред. А. В. Нелепова. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 200 с.

7. Карімов І.К. Інформаційно-обчислювальні системи в економіці: Навч посібник - 2-ге вид., перероб. і доп. Дніпродзержинськ:ДДТУ, 2013.279 с.

8. Карімов І.К., Литвин О.І., Нужна С.А. Інформатика та програмування: Навч. Посібник. Дніпродзержинськ:ДДТУ, 2014.387 с.

9. Кондрашова С. С. Інформаційні технології в управлінні : навч. Посібник. К. : МАУП. 2016. 231с.

10. Морзе Н.В., Піх О.З. Інформаційні системи. Навч. посібн. /за наук. ред. Н. В. Морзе. Івано-Франківськ: «ЛілеяНВ», 2015. 384 с.

11. Сиротинська А.П., Лазаришина І.Д. Інформаційні системи підприємств малого бізнесу: навч. посібник для студентів ВНЗ. К.: Центр учбової літератури, 2018. 263 с.

Допоміжна

1. Гужва В.М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2001. 400 с.

2. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень: Навч. Посібник. К.: КНЕУ, 2004. 614 с.

3. Оксанич А. П. Інформаційні системи і технології маркетингу. К. : Професіонал, 2008. 320 с.

4. Татарчук М.І. Корпоративні інформаційні системи: Навч. посібник/ М.І. Татарчук – К.: КНЕУ, 2005. – 291 с.

5. Карімов Г. І. Інформаційні системи і технології в управлінні організаціями. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2014. 141 с.

Інформаційні ресурси

1. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Закон України [від 13.01.2011 р. № 2939-VI]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=244273463&cat_id=244268916.

2. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України [від 13.01.2011 р. № 2938-17]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.